Berenschot

Herijking cultuurbeleid Hilversum

Bevindingen, hoofdlijnen en speerpunten

1

1

Onderwerpen van deze presentatie

- Doel, vraag en aanpak
- Terugblik van Metrum 2015-2020
- Kwalitatieve stand van zaken
- Kwantitatieve toetsing van instellingen
- Vergelijking van Hilversum met andere gemeenten
- Aanbevelingen voor nieuw cultuurbeleid
- Culturele voorzieningen in Hilversum
- Mogelijke speerpunten voor nieuw cultuurbeleid
- Vervolgstappen

2

Doel en aanpak van de herijking

- Cultuurbeleid Metrum 2015-2020 biedt goed fundament
- Gemeente Hilversum wil een herijking van het cultuurbeleid voor de periode 2022-2026
- Berenschot ontwikkelt met de gemeente en het veld een nieuwe cultuurnota

- Fase 1 – terugblik: objectieve toetsing, gesprekken met gemeente en culturele instellingen
- Bevindingen geformuleerd en contouren geschetst met hoofdlijnen en speerpunten
- **Terugkoppeling aan gemeente, College en Raad (BVS)**

- Fase 2 – vooruitblik: consultatie van stakeholders, onder meer in sessies
- Oplevering concept-cultuurnota mei 2021
- (Financiële) uitwerking mei 2021

3

Terugblik van Metrum 2015-2020

- **Waarden**
  - Sociaal, ruimtelijk, economisch en cultureel
- **Culturele functies**
  - archieven en collecties, cultuureducatie, cultuurparticipatie en professionele kunst en cultuur
- **Culturele kwaliteiten**
  - Muziek, media en architectuur (en beeldende kunst, dans en drama en letteren)
- **Doelgroepen**
  - Gemeente, culturele organisaties, stakeholders en publiek
- **Uitgangspunten voor uitvoering**
  - Basis en programma, meten van succes, cultuurraad, locaties, financiën

4

Kwalitatieve stand van zaken

- Cultuurbeleid met waardenperspectief is richtinggevend, maar kan worden geactualiseerd
- Definitie en afbakening van de verschillende disciplines zijn niet geheel helder
- De focus op Media, Muziek & Architectuur belemmert het zicht op andere disciplines
- De Hilversumse BIS (Basisinfrastructuur) kent al vaste spelers maar is nog in ontwikkeling
- Zichtbaarheid en vindbaarheid van het culturele aanbod zijn aandachtspunten
- Cultuureducatie en cultuurparticipatie zijn pijlers onder een duurzaam cultureel ecosysteem

De Cultuurraad stelt het als volgt:

Een toegankelijk, divers, gespreid en kwalitatief cultureel klimaat is een voorwaarde voor een sociale, duurzame, ambitieuze en aantrekkelijke stad

5

Kwantitatieve toetsing van de instellingen

- De totale baten c.q. omzet in 2019 van de zeven BIS-instellingen samen is € 8.025.000
- De totale subsidie aan de BIS-instellingen samen is € 4.075.000, dat is ongeveer de helft (51%)
- Van deze subsidie gaat 78% naar de voorziening (Deel A; huis, staf en organisatie, € 3.185.000)
- Bij het Filmtheater en Globe dekt de subsidie niet alle lasten van de voorziening af
- Van de subsidies gaat 22% naar doelactiviteiten (Deel B, in totaal € 890.000), vooral bij Bibliotheek (29%), Museum (30%), Dudok Architectuur Centrum (51%) en Grafisch Atelier (26%)
- Het Filmtheater en De Vorstin halen substantiële dekking uit horeca en verhuur

6

Vergelijking van Hilversum met andere steden

- Vergeleken met 16 andere gemeenten met 80.000 tot 110.000 inwoners besteedt Hilversum het minste aan sport, cultuur en recreatie per inwoner: € 194. Het gemiddelde is € 295 per inwoner. Ingezoomd op cultuur besteedt Hilversum € 82 per inwoner, de laagste met Emmen en Oss. Het gemiddelde is € 129 per inwoner, opnieuw ruim anderhalf keer zo veel als Hilversum. Steden als Alkmaar, Deventer en Heerlen besteden veel meer aan cultuur (bron CBS, data 2019)
- Van de 50 grootste gemeenten staat Hilversum op plek 37 qua omvang en op plek 47 qua cultureel aanbod. Wel staat Hilversum op plek 2 qua aantal banen in de cultuursector en op plek 24 qua culturele capaciteit / voorzieningenniveau. Cultureel aanbod in Hilversum houdt dus geen gelijke tred met de culturele bedrijvigheid (bron Atlas voor Gemeenten, 2018/2020)
- Veel instellingen hebben Hilversum als standplaats, waaronder het door het Rijk gefinancierde Metropole Orkest, MCO/SOM en Beeld & Geluid, en omroepen en mediabedrijven. Deze instellingen en makers dragen echter beperkt bij aan het culturele aanbod in de stad zelf

7

Aanbevelingen voor nieuw cultuurbeleid

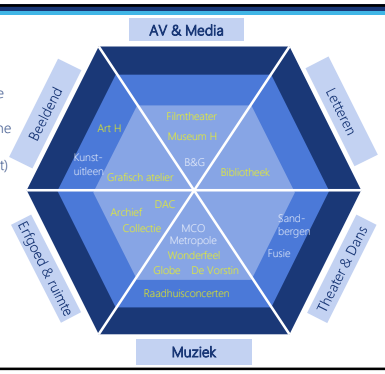
- **Waarden in praktijk -** behoud de breedte van de waarden (artistiek, maatschappelijk, economisch, ruimtelijk), maar verbind deze aan de specifieke praktijk van de instellingen
- **Disciplines en voorzieningen -** kies niet tussen disciplines maar bekijk welke disciplines en functies er zijn en er nodig zijn, en bepaal op basis daarvan een structurele basis voor het voorzieningenniveau (relatief beleidsonafhankelijk). Breng het bestaande en gewenste in kaart
- **Speerpunten en flankerend beleid -** streef naar integraal maar afgebakend cultuurbeleid, benoem voor de disciplines gezamenlijke concrete (domeinoverstijgende) beleidsspeerpunten en formuleer flankerend beleid
- **Centrum en daarbuiten -** maak een onderscheid in beleid voor het centrum en voor overige delen (buurten, wijken en scholen)
- **Sturing en subsidiëring** – verwerk de beleidskeuzes ook in de sturing van het culturele veld, in het bijzonder in de manier van financiering en niet in de laatste plaats de codes

8

Culturele voorzieningen

- Professionele culturele voorzieningen in Hilversum per discipline
- Geel is gemeentelijk gesubsidieerd (wit niet)
- Kern = culturele basisvoorzieningen
- 2e ring = structureel cultureel aanbod
- 3e ring = incidentele culturele initiatieven

Voorlopig, onvolledig en indicatief

9

Mogelijke speerpunten in nieuw cultuurbeleid

Over de volgende speerpunten zijn wij in gesprek met stakeholders

- **Cultuur voor alle Hilversummers** – verbreden van cultuurparticipatie van bevolking
- **Cultuur en stedelijke (her)ontwikkeling –** realiseren van projecten als Mediaplein en De Kwekerij
- **Cultuur in het onderwijs** – intensiveren van binnenschoolse cultuureducatie in PO/VO/MBO
- **Cultuur en samenwerking** – stimuleren van verbindingen binnen culturele veld en daarbuiten
- **Cultuur in transitie** – ondersteunen van organisatieontwikkeling en professionalisering

10

Berenschot

www.berenschot.nl
/berenschot

11